

ZGRADBA RAČUNALNIKA

Kako se bo računalnik odzival na tvoje ukaze in dejanja je odvisno od tega, kakšne so njegove sposobnosti (hitrost procesorja, velikost pomnilnika, vrsta operacijskega sistema...) ter tega, iz katerih enot je računalnik sestavljen.

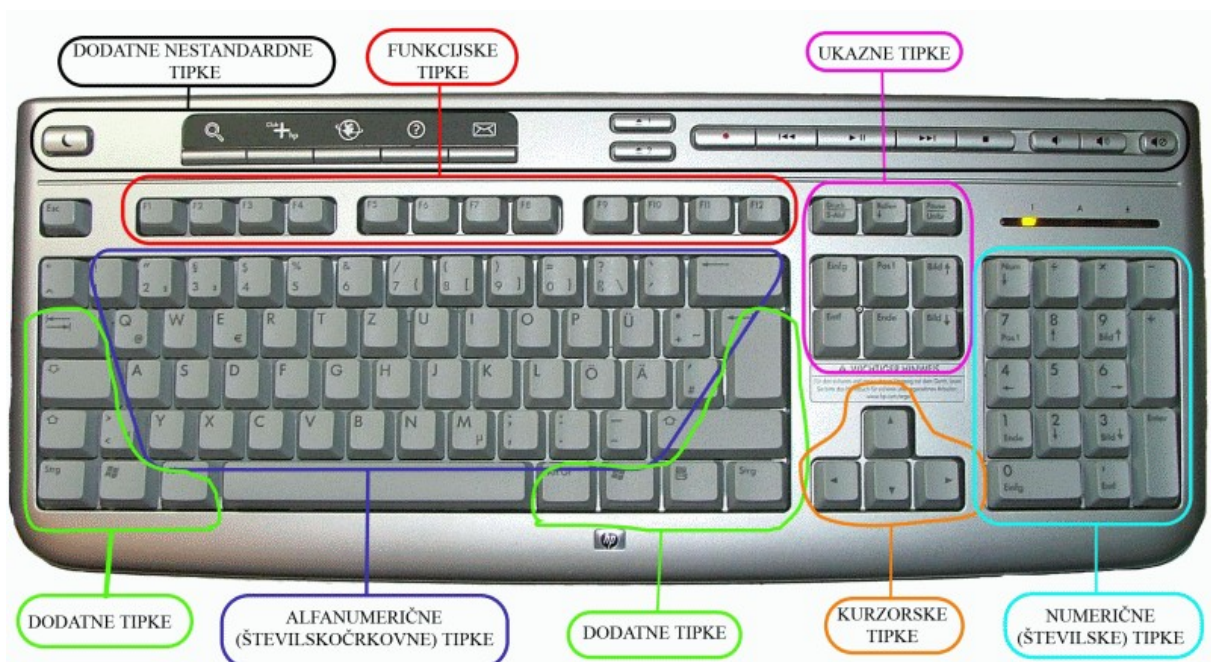
VHODNE ENOTE RAČUNALNIKA

Ker računalnik ne razume tvojih besed, ne vidi, kar mu želiš pokazati s prstom in ne bere tvojih misli potrebuje vhodne enote. Te naprave ukaz razumljiv človeku pretvorijo v ukaz razumljiv računalniku.

Tipkovnica

Računalnik brez tipkovnice si kar težko predstavljamo. Na tipkovnici je preko 100 tipk, ki so razporejene v štiri skupine:

- alfanumerične tipke (za pisanje črk in števil),
- smerne tipke (za pomikanje po zaslonu),
- številske tipke (za vpisovanje števil),
- funkcijske tipke (za hiter vnos nekaterih ukazov).

Slika 1: Tipkovnica.

V alfanumerični skupini pa imamo še nekaj posebnih tipk:

- vnašalka (**ENTER**) – vnos ukaza ali konec odstavka in premik v novo vrstico,
- dvigalka (**SHIFT**) – za vpis velike črke ali zgornjega znaka na tipki,
- preslednica (**SPACE**) – za presledek med besedami,
- tabulator (**TAB**) – za umik besedila ali premik v naslednjo celico v tabeli,
- ključek (**CAPS LOCK**) – za daljše pisanje velikih črk,
- vračalka (**BACKSPACE**) – za brisanje znaka na levi strani trenutnega položaja,
- alt (**ALT**) – za vpis posebnih znakov,
- brisalka (**DELETE**) – za brisanje znaka na desni strani trenutnega položaja.

Slika 2: Alfanumerični del tipkovnice.

Vpis	Postopek
male črke ali številke	pritisni ustrezno tipko
znaka na spodnji strani tipke	
velike črke	pritisni dvigalko, jo drži in pritisni ustrezno tipko
znaka na zgornji strani tipke	
niza velikih črk	pritisni ključek, pritisni ustrezne tipke na koncu ponovno pritisni ključek

Miška

Miško uporabljamo, da računalniku pokažemo, kaj želimo narediti.

Običajna miška ima na zgornji strani tri tipke. Miško objameš s palcem in mezincem, pruge prste pa položiš na tipke.

Slika 3: Miška.

Opravilo	Postopek
klik	pritisni in spusti levo tipko na miški
dvoklik	hitro dvakrat zaporedoma pritisni in spusti levo tipko na miški
poteg	pritisni levo tipko, jo drži pritisnjeno in premakni miško na ustrezno mesto
desni klik	pritisni in spusti desno tipko na miški

Fotoaparati

Fotoaparati uporabljamo za vnos digitalnih slik v računalnik. Slike dobimo s fotografiranjem, tako, da z iskalom poiščete motiv in pritisnete na sprožilec.

Slika 4: Fotoaparat.

Optični čitalnik

Deluje podobno kot fotoaparat, le da ga uporabljamo bolj za vnos slik ali besedila iz revij, časopisov, slik...

Mikrofon

Mikrofon uporabljamo za vnos zvoka v računalnik. Za uporabo mikrofona potrebujete še primerno zvočno kartico. Pa brez panike verjetno jo imate.

POMNILNE ENOTE

brez pomnilnih enot je računalnik prazne škatla. Vsi podatki, ki se vnesejo preko vhodnih enot se najprej shranijo v pomnilno enoto.

V pomnilnik enotah pa niso le podatki, ki smo jih pravkar vnesli ampak je na njih shranjeno vse, kar mora računalnik vedeti.

Notranji pomnilnik

V tem pomnilniku hrani računalnik celoten niz ukazov, ki jih mora izvesti za rešitev problema, navodila, kako naj posamezni ukaz izpelje, podatke, ki jih pri tem potrebuje, in rezultate reševanja.

Delovni pomnilnik

Pretežni del delovnega pomnilnika je tako imenovani delovni pomnilnik (ang. Random Access Memory – RAM). Ko z računalnikom delaš se podatki shranjujejo v ta pomnilnik, ko ga izklopiš pa se vsi podatki iz njega izbrišejo.

Bralni pomnilnik

Ker se iz RAM-a vsi podatki izbrišejo potrebujemo pomnilnik, na katerem podatki ostanejo. To je bralni pomnilnik (Read Only Memory – ROM). V tem pomnilniku je običajno zapisano, kako naj se računalnik zažene ob vklopu.

Zunanji pomnilnik

Uporablja se za trajnejše shranjevanje podatkov (programov, datotek...). V to skupino spadajo:

- trdi disk
- zgoščenka (CD ROM)
- disketa
- DVD
- tračna enota...